

Prema pravilima sistema za trgovinu emisijama ugljenika Evropske unije (EU ETS), u Grčkoj je u 2020. godini izmeren ukupan pad od 56,3% u svim relevantnim sektorima u odnosu na 2005. godinu, što Grčku čini trećim najboljim igračem u uniji – navodi Balkan Green Energy News.

Takođe, zemlja nije daleko od prva dva mesta: Danska je pala za 58,3%, a Estonija za 56,4%. Međutim, grčki ekološki think tank Green Tank procenio je da zapravo Grčka beleži najveće smanjenje emisije ugljen-dioksida među zemljama koje su proizvođači uglja u Evropskoj uniji.

Jedan od pokretača za smanjenje emisija u Grčkoj su elektrane na ugalj. Pad i ograničenje proizvodnje električne energije iz lignita, samo u periodu 2018-2020. godine, rezultiralo je time da je u atmosferu ispušteno oko 14 miliona tona ugljen-dioksida manje – pad sa 43 miliona tona godišnje u 2005. na 10 miliona u prošloj godini.

Među zemljama koje proizvode ugalj u Evropskoj uniji (uključujući mrki ugalj i lignit), Grčka je postigla najveće smanjenje emisije CO₂ od 78,9%, dok veliki rudari uglja poput Nemačke (sa postignutih 49,4%), Bugarske (43,3%), Češke (35,%) i Poljske (26,5%) znatno zaostaju. S druge strane, Belgija, Švedska i Austrija već su prestale da sagorevaju ugalj u energetske svrhe poslednjih godina.

U Evropskoj uniji, emisija ugljenika iz uglja pala je za 51,8% između 2005. i 2020. godine. Međutim, većina toga može se „obračunati“ samo u poslednjih sedam godina, kada su termoelektrane na ugalj već morale da plate svoje emisije. Zahvaljujući porezu na ugljenik, njihove emisije pale su za 49,5% u periodu između 2013. i 2020. godine.

To je bio slučaj i u Grčkoj – zemlja je nadoknadila spori pad u proizvodnji i sagorevanju lignita instaliranjem dodatnih kapaciteta na prirodni gas. Ovo se činilo dobrim rešenjem skoro čitavu deceniju, ali Grčka je trenutno jedan od najvećih emitera zagađivača iz fosilnih gasova, pa je vreme da zemlja smanji upotrebu prirodnog gasa i ubrza prelazak na obnovljivu energiju.

Balkan Green Energy News piše da je vredno započeti sve ovo u energetske intenzivnim sektorima. Odnosno, u sektorima proizvodnje električne i toplotne energije. I ovde Nikos Mantzaris, viši analitičar Green Tank-a, navodi da nove uredbe EU koje se sada usvajaju (paket Fit for 55) zahtevaju hrabrije reforme u Grčkoj za smanjenje neto emisije gasova staklene bašte za najmanje 55% do 2030. godine. Istina, ne izračunato na osnovu podataka iz 2005. godine, već na osnovu 1990. godine.

Mađarska: Na kraju reda

Dobro je što je prava borba za usvajanje paketa Fit for 55 u EU tek počela, a već je poznato

da će prestrojavanje emisija u Mađarskoj uticati na više od 170 kompanija. Sedam od njih – elektrane Matra i Dunaujvaros, Železara Dunube, Rafinerija nafte Szazhalombatta, Mol Petrochemicals, elektrana Gonyu i Peti Nytrogen – doprinose polovini ukupnih emisija, dok se 100 kompanija nalaze se na drugom kraju reda. Ukupno 5%.

Sa ove tačke gledišta, teško je razumeti izjavu državnog sekretara za cirkularnu ekonomiju, energetske i klimatske politiku Atila Stajnera na neformalnom sastanku ministara životne sredine EU održanom u Sloveniji za MTI. Prema njegovim rečima, „predlog u paketu Komisije je da proširi troškove emisija CO₂ i na stambeni i transportni sektor“, što „nameće dodatni teret evropskim porodicama, a time i mađarskim porodicama“.

Stajner nije govorio o tome da smanjenje emisija u stambenom i transportnom sektoru zapravo znači ulaganje u energetske efikasnost ili promociju elektronske mehanizacije (zamena dizela, a zatim i benzinskih vozila). Niti je dodao da je Mađarska povukla neke loše poteze u ovoj oblasti, jer je praktično odložila treći period EU ETS-a, koji je, kako je gore objašnjeno, obnovljen u Grčkoj, jer od 2005. Mađarska sporo smanjuje svoje emisije.

Čak i ako se izračuna na osnovu podataka iz 1990. godine, reč je o 32%, međutim, u mađarskom klimatskom planu predstavljenom u Briselu, navodi se da će do 2030. godine smanjenje premašiti 40%. To se takođe ne može nazvati radikalnom ili značajnom posvećenošću, čiji se presudni deo može završiti zatvaranjem elektrane Matra 2025-2026. godine. S druge strane, cilj od 55% zahteva mnogo više.

Izvor: [retailcrowd.co.uk](https://www.retailcrowd.co.uk)